

ESF projekt UP.03.3.1.04.0020

REGIONALNI CENTAR KOMPETENTNOSTI MLINARSKA

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Program obrazovanja odraslih:
Pratiteljica kroz trudnoću, porođaj i babinje

„Komplikacije u trudnoći“

Željka Kuljak, Škola za primalje

Milena Logožar, Škola za primalje

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Ishodi učenja

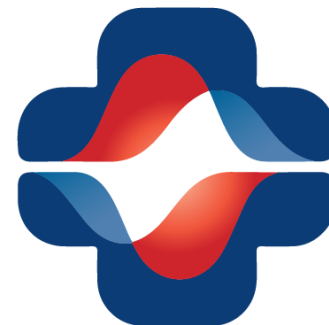
- Po završetku nastavne cjeline sudionici moći će:
 - nabrojati komplikacije u trudnoći
 - opisati komplikacije u trudnoći
 - prepoznati komplikacije u trudnoći
 - definirati svoje kompetencije i ograničenja kod komplikacija u trudnoći.

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Sadržaj teme

1. Mučnina i povraćanje
2. Gestacijski dijabetes melitus
3. Povišen krvni tlak u trudnoći
4. Krvarenja u kasnoj trudnoći
5. Abrupcija posteljice
6. Nisko nasjela posteljica
7. Uroinfekcije u trudnoći

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Uvod

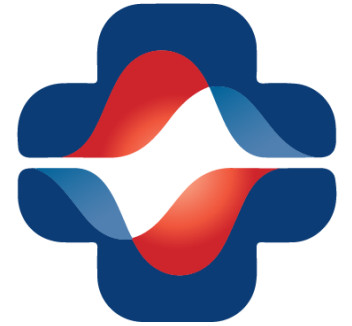

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

- Da bi se komplikacije u trudnoći smanjile na najmanju moguću mjeru, potrebno je redovito i od prvoga dana trudnoće provoditi kontinuiranu antenatalnu skrb
- Osim skrbi u trudnoći, svaka žena mora voditi brigu o svome zdravlju i prije planirane trudnoće
- Ovo stanje najčešće nije opasno i spontano prolazi nakon prvog tromjesečja trudnoće

Mučnina i povraćanje

- Oko 50 % trudnica se susreće sa mučninom, povraćanjem ili prekomjernim povraćanjem u trudnoći
 1. Ptyalismus ili hypersalivatio gravidarum
 - pojačano ili prekomjerno lučenje sline
 - prvi tjedni trudnoće
 - pojačano djelovanje simpatikusa
 - th. – sedativi, ispiranje usne šupljine
 2. Emesis
 - pojava mučnine i umjereno povraćanje
 - prvi tj. trudnoće
 3. Hyperemesis gravidarum
 - prekomjerno povraćanje
 - 5 – 10 puta tijekom cijelog dana

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Simptomi

- vezani uz gubitak tekućine i elektrolita (znakovi dehidracije)
- jaka žeđ
- zadah iz usta na aceton
- gubitak TT i apetita
- porast tjelesne temperature i pojava tahikardije
- poremećaj funkcije jetre
- somnolencija, oštećenje bubrega

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Uzroci i teorije:

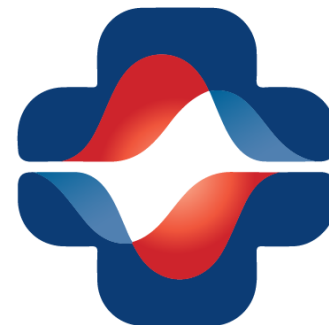
- endokrini
- metabolički
- alergijski
- psihosomatski
- dulji boravak u prostoru zagađenim neugodnim mirisom, a koji prije nije smetao

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Teorije

- **Endokrini:** porast nivoa hormona
- **Alergijski:** posljedica reakcije na lučenje tvari iz žutog tijela, reakcija na fetus kao novi Ag
- **Metabolički:** manjak vit. B6, smetnje u metabolizmu spolnih hormona u jetri, hipersenzitivnost na spolne hormone
- **Psihosomatski:** loš socijalni status trudnice

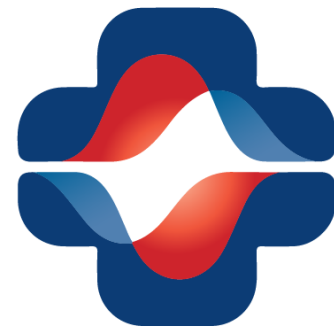

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Kako pomoći (1)

Trudnici je potrebno osigurati mir i tišinu,

- neka se odmara što više,
- prije ustajanja si može pojesti par suhih krekeri ili keksa kako bi joj se smanjila količina želučane kiseline zbog praznog želuca,
- savjetovati je da jede manje količine hrane više puta na dan. Hrana mora biti lagana (lešo) i malo začinjena (izbjegavati jake začine),
- izbjegavati unos hrani čiji miris ili okus navodi na povraćanje,
- konzumirati hranu bogatu vitaminom B6 i B12. Ako trudnica planira koristiti vitaminske pripravke u obliku lijekova prethodno se mora savjetovati sa liječnikom

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Kako pomoći (2)

- Tekućinu je potrebno unositi u manjim količinama (između obroka) kako ne bi došlo do povraćanja, a ne tijekom obroka
- Važno je voditi brigu o unosu tekućine zbog prevencije dehidracije
- Pripravci praha đumbira pomažu u ublažavanju navedenih tegoba, a sigurni su u trudnoći
- Izbjegavati zadimljene prostorije i prostorije neugodnog mirisa te često provjetravati
- Akupunktura i akupresura su metode koje se sigurno koriste u trudnoći, ali obavezno treba navesti da je trudna

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Gestacijski dijabetes melitus

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

- Dijabetes koji se prvi puta dijagnosticira ili pojavljuje u trudnoći, najčešće u drugom tromjesečju trudnoće (između 24. i 28. tj. trudnoće) uslijed hormonskih i metaboličkih promjena u organizmu za vrijeme trudnoće

Simptomi

- Pojačana žeđ i unos tekućine (polidipsija)
- Učestalo mokrenje (poliurija)
- Pojačana glad (polifagija)
- Gubitak tjelesne težine
- Zamućenje vida
- Svrbež kože
- Usporeno zacjeljivanje rana
- Gljivične infekcije - vaginalne kandidijaze...

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Povišen krvni tlak u trudnoći

- Povišen krvni tlak naziva se *Hipertenzija*
- Veliki je javnozdravstveni problem cjelokupne svjetske populacije
- Kako ugrožava zdravlje pojedinca nevezano za trudnoću, tako jednako može biti vrlo opasno stanje u trudnoći i dovesti do teških posljedica i za majku i za dijete

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Povišen krvni tlak u trudnoći

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

- Povišene vrijednosti krvnoga tlaka u trudnoći mogu dovesti do sindroma hipertenzivne bolesti koji se naziva *Preeklampsija*, koja posljedično može dovesti do *Eklampsije* (napad koji izgledom sličići epileptičnom napadu).
- Preeklampsija uključuje trijas simptoma: hipertenziju, proteinuriju (bjelančevine u urinu) i edeme koji se najčešće javljaju na rukama, nogama i licu, a mogu se povezati i sa prevelikim prirastom tjelesne težine. Može se javiti u trudnoći (nakon 20. tjedna), porođaju ili babinju.

Simptomi

- Uz navedene trijas simptome, može javiti:
 - glavobolja,
 - bljeskanje pred očima (smetnje vida),
 - bol u epigastriju (mučnina, povraćanje)

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Preporuke za trudnicu

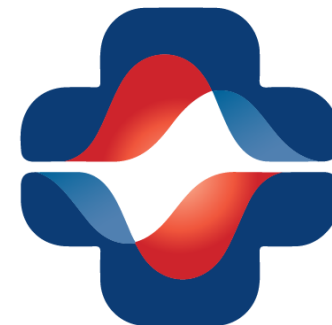
- Svaka trudnica u slučaju pojave hipertenzije ako nije hospitalizirana mora redovito provjeravati vrijednosti krvnog tlaka i promatrati pojavljuju li se ili pojačavaju edemi na tijelu
- U slučaju bilo kakve sumnje ili pojave određenih simptoma mora se odmah javiti u bolnicu gdje će daljnju skrb o njoj preuzeti medicinsko osoblje

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Krvarenja u kasnoj trudnoći

- Ne postoji fiziološko krvarenje u trudnoći i svaki oblik pojave svježeg krvarenja zahtjeva kliničku obradu
- Krvarenja u kasnoj trudnoći mogu biti vrlo dramatična i opasna po život trudnice i djeteta
- Javljaju se nakon 20. tjedna trudnoće pa do porođaja i mogu nastati u porođaju

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Abrupcija posteljice (*Abruptio placentae*)

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

- Prijevremeno odljuštenje normalno usadene posteljice koje može biti djelomično ili potpuno i događa se prije rođenja djeteta
- Ovo stanje je izrazito opasno i zahtijeva hitnu hospitalizaciju

Abrupcija posteljice (2)

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Uzroci

- pad
- zatezanje remena kod prometnih nesreća ili naglog kočenja
- udarac u trbuh
- visok krvni tlak
- puno plodove vode
- blizanačka trudnoća.....

Simptomi

- nagla i jaka bol na mjestu gdje se odljušćuje posteljica
- trbuh je tvrd
- ne osjeti pokrete ploda
- moguće je vidljivo obilno vaginalno krvarenje
- orošena je znojem i loše se osjeća

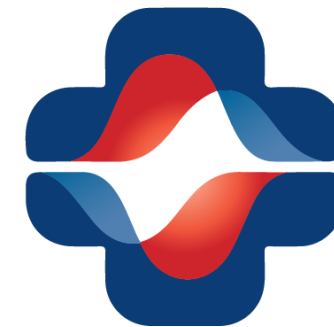
Postupak sa trudnicom

- HITAN odlazak u bolnicu gdje će medicinsko osoblje poduzeti sve daljnje korake s ciljem spašavanja života majke i djeteta
- Sudjeluje li trudnica u prometnoj nesreći pa čak i bez većih posljedica ili je došlo do neke traume trbuha, obavezno se treba javiti u bolnicu kako bi se napravio detaljan pregled i poduzeli svi daljnji koraci

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Nisko nasjela posteljica (*Placenta praevia*)

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

- Normalno nasjela posteljica nalazi se visoko iznad unutarnjeg ušća maternice u fundusu maternice (gore), sprijeda ili straga ili bočno
- Nisko nasjela posteljica svojim sijelom (mjesto gdje se nalazi) u potpunosti ili djelomično pokriva unutarnje ušće maternice i na taj način fizički sprečava plodu prolazak kroz porođajni kanal
- Ona može biti:
 - Potpuna placenta previja - potpuno prekriva unutarnje ušće maternice
 - Parcijalna placenta previja - djelomično prekriva unutarnje ušće maternice i
 - Marginalna placenta previja - rub posteljice dolazi do ruba unutarnjeg ušća maternice

Simptomi

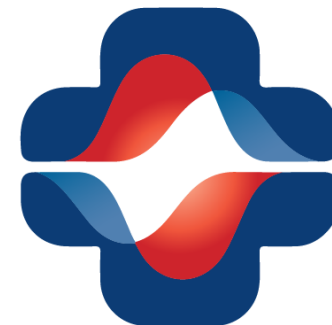
- Danas je pojavnost placente previje učestalija zbog većeg broja dovršenja porođaja carskim rezom
- Bezbolno krvarenje (najčešće krajem drugog i u trećem tromjesečju trudnoće) koje može biti blagog do vrlo jakog intenziteta
- Pokreti ploda su postojani
- Ako je krvarenje obilnije, mogu postojati znakovi razvoja šoka

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Uroinfekcije u trudnoći

- Žene su sklonije uroinfektima zbog anatomskih obilježja mokraćnog sustava
- Uretra (mokraćovod) žena je kraća nego uretra muškaraca, bliže se nalazi anusu i vagini pa patogeni uzročnici mogu puno lakše i brže ući u mokraćni sustav i izazvati upalu mjehura i bubrega
- Promjene u mokraćnom sustavu, a i anatomske kraća uretra, čimbenici su koji dovode do uroinfekcija
- Progesteron djeluje relaksirajuće - slabiji protok i zastoje urina

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Simptomi

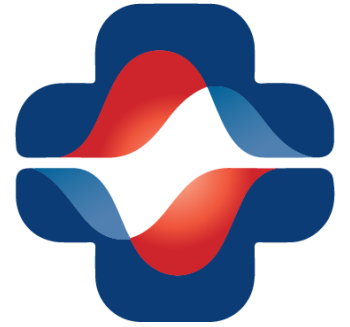
- Učestalog mokrenja
- Krv u urinu
- Bolovi u donjem dijelu trbuha
- Pečenje i pritisak pri mokrenju
- Temperatura ili bolovi u području bubrega

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Prevenција i savjeti trudnici

- Pijenje dovoljnih količina tekućine (čaj od brusnice)
- Pravilno održavanje urogenitalne regije
- Češće mokrenje i pražnjenje mjehura do kraja
- Tuširanje, a ne kupanje
- Ne korištenje parfumiranih WC papira
- Pamučno donje rublje
- Nakon spolnog odnosa mokriti
- U prehrani smanjiti unos šećera i škroba
- Pojačati unos fermentiranih proizvoda i jogurta
- Smanjiti unos kave, konzumirati vitamin C

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska

Literatura

- Habek D. *Ginekologija i porodništvo*. Zagreb: Medicinska naklada; 2017.
- Kunina B. i sur. *Moja trudnoća. Sveobuhvatni priručnik za trudnoću, porod i babinje*. Zagreb: 24 sata d.o.o.; 2014.
- Kuvačić I, Kurjak A, Đelmiš J. i sur. *Porodništvo*. Zagreb: Medicinska naklada; 2009.
- Pecigoš-Kljuković K. *Zdravstvena njega i liječenje trudnice, roditelje i babinjače*. Zagreb: Školska knjiga; 2000.
- Pecigoš-Kljuković K. *Zdravstvena njega trudnice, roditelje i babinjače*. Zagreb: Školska knjiga; 2005.

Regionalni centar
kompetentnosti
Mlinarska